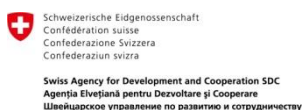

RAPORT DE MONITORIZARE

**a direcției de acțiune 3.6 din Planul național de acțiuni pe anul 2017
pentru implementarea Strategiei naționale privind ocuparea forței de muncă
pentru anii 2017-2021 (la nivel național și în cazul raionului Criuleni)**

Perioada de monitorizare: Ianuarie – Decembrie 2017

Această publicație este realizată de A.O. „Alianța Organizațiilor pentru Persoane cu Dizabilități din Republica Moldova” cu suportul Fundației Est-Europene în parteneriat cu Centrul „Parteneriat pentru Dezvoltare”, din resursele acordate de Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare (SDC) și Guvernul Suediei. Opiniile exprimate aparțin autorilor și nu reflectă neapărat punctul de vedere al donatorilor.

CUPRINS

pagina 3 | **Introducere**

pagina 7 | **Capitolul 1. Descrierea implementării acțiunilor**

pagina 24 | **Capitolul 2. Concluzii și recomandări**

Anexe:

pagina 27 | Anexa 1: Studiu de caz, tânăr, 23 ani

pagina 29 | Anexa 2: Studiu de caz, bărbat, 33 ani

pagina 30 | Anexa 3: Studiu de caz, femeie, 25 ani

pagina 31 | Anexa 4: Studiu de caz, tânăr, 17 ani

ACRONIME

ANOFM – Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă

AOFM – Agenția teritorială pentru Ocuparea Forței de Muncă

AOPD – Alianța Organizațiilor pentru Persoane cu Dizabilități din Republica Moldova

APL -Autoritate Publică Locală

FCPS – Asociația Obștească "Femeia și Copilul –Protecție și Sprijin" din Criuleni

LP – lucrări publice

MSMPS- Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale

MECC- Ministerul Educației, Culturii și Cercetării

PP – politică publică

PNA 2017 – Planul național de acțiuni pe anul 2017 pentru implementarea Strategiei naționale privind ocuparea forței de muncă pentru anii 2017-2021

SNOFM – Strategia națională privind ocuparea forței de muncă pentru anii 2017-2021

UTA – Unitate teritorial administrativă

Autorul raportului: Victoria SECU, director executiv FCPS

Consultant în procesul de elaborare: Ludmila CIOCAN, expert independent

SUMAR EXECUTIV

Strategia națională privind ocuparea forței de muncă pentru anii 2017-2021 (în continuare SNOFM) reprezintă principalul document de politici care ghidează acțiunile statului în domeniul ocupării forței de muncă pe termen mediu. SNOFM își propune să contribuie atât la atenuarea nivelului sărăciei și a excluziunii sociale, cât și la dezvoltarea durabilă a economiei și, prin urmare, la creșterea calității vieții populației din Republica Moldova.

Prezentul Raport include constatări relevante deduse din procesul de monitorizare a implementării acțiunilor SNOFM la nivel local din perspectiva incluziunii pe piața muncii a persoanelor cu dizabilități. În mod particular, a fost selectată pentru monitorizare direcția de acțiune 3.6 *Diversificarea serviciilor și extinderea pachetelor personalizate de ocupare pentru grupurile vulnerabile* din Planul național de acțiuni pe anul 2017 pentru implementarea Strategiei naționale privind ocuparea forței de muncă pentru anii 2017-2021 (la nivel național și în cazul raionului Criuleni).

Scopul monitorizării constă în eficientizarea implementării anuale a SNOFM la nivel local, din perspectiva incluziunii pe piața muncii a persoanelor cu dizabilități.

Obiectivele specifice monitorizării acțiunilor selectate din PNA 2017 s-au axat pe:

- 1) Analiza modului în care autoritățile publice locale au implementat măsurile de diversificare a serviciilor și extinderea pachetelor personalizate de ocupare pentru grupurile vulnerabile, în special pentru persoane cu dizabilități, prevăzute pentru 2017 la nivelul raionului Criuleni;
- 2) Sistematizarea informațiilor cantitative și calitative privind intervențiile diferitor instituții responsabile de implementarea SNOFM la nivel național și la nivelul raionului Criuleni;
- 3) Analiza coraportului între acțiunile planificate și cele realizate în perioada de monitorizare;
- 4) Elaborarea recomandărilor privind procesul de planificare și implementare a acțiunilor SNOFM la nivel local (în raionul Criuleni) pentru anul 2019;
- 5) Elaborarea studiilor de caz din perspectiva beneficiarilor politicii publice respective din raionul Criuleni.

Raportul este structurat pe următoarele capitole:

Introducerea descrie contextul existent, analiza necesităților și justificarea demersului de monitorizare, precum și metodologia monitorizării acțiunilor propuse.

Capitolul I include descrierea implementării acțiunilor monitorizate, analizând comparativ date relevante, cum sunt termenii de implementare, conform Matricei de acțiuni a SNOFM, termenii de realizare, costurile estimate, instituțiile responsabile de implementare, indicatorii stabiliți în raport cu indicatorii realizați, precum și descrierea progresului realizat. Acest capitol reflectă și descrierea gradului de realizare a acțiunilor monitorizate atât la nivel central, cât și local.

Capitolul II include concluziile procesului de monitorizare și recomandările pentru fiecare autoritate responsabilă de eficientizarea implementării anuale a SNOFM la nivel local.

Anexele descriu rezultatul implementării unor acțiuni ale politicii la nivel local din perspectiva persoanelor cu dizabilități. Cele patru studii de caz evidențiază provocările cu care se confruntă persoanele cu dizabilități în procesul de incluziune în câmpul muncii.

Concluziile și recomandările acestui Raport, studiile de caz anexate, sunt destinate autorităților responsabile de implementarea politicii la nivel central și local, în scopul impulsiei îmbunătățirii procesului de planificare anuală a acțiunilor, de implementare a legislației la nivel central și local, precum și la nivelul raportării rezultatelor obținute. În acest mod, beneficiile SNOFM vor fi resimțite de persoanele din grupurile vulnerabile, inclusiv persoanele cu dizabilități, prin sporirea calității vieții și gradului de incluziune socială și în câmpul muncii.

EXECUTIVE SUMMARY

The National Employment Strategy in 2017-2021 (hereinafter NES) is the main policy document guiding the state's mid-term actions in the field of employment. NES aims to contribute both to the alleviation of poverty and social exclusion, as well as to sustainable development of the economy and thus to improvement of the quality of life of the people of the Republic of Moldova.

This Report includes relevant findings deduced from the process of monitoring the implementation of NES actions at local level from the perspective of inclusion in the labor market of people with disabilities. In particular, the action 3.6 has been selected for monitoring *Diversification of services and extension of personalized employment packages for vulnerable groups* in the National Action Plan for 2017 for implementation of the National Employment Strategy for 2017-2021 (at national level and in case of Criuleni region).

The purpose of monitoring is to increase efficiency of the annual implementation of SEN at a local level, from the perspective of inclusion of people with disabilities in the labor market.

The specific objectives for monitoring selected actions from the PNA 2017 were focused on:

- 6) Analysis of how local public authorities implemented measures to diversify services and expand customized employment packages for vulnerable groups, especially for people with disabilities, scheduled for 2017 at Criuleni region;
- 7) Systematization of quantitative and qualitative information on interventions of different institutions responsible for NES implementation at national level and at Criuleni region level;
- 8) Analysis of the correlation between the planned actions and those carried out during the monitoring period;
- 9) Development of recommendations on the planning and implementation of SES actions at local level (in Criuleni region) for 2019;
- 10) Elaboration of case studies from the perspective of beneficiaries of the respective public policy in Criuleni region.

The report is structured in the following chapters:

Introduction describes the existing context, analysis of needs and justification of the monitoring approach, as well as the methodology for monitoring proposed actions.

Chapter I includes a description of implementation of monitored actions, by making a comparative analysis of relevant data, such as implementation term, according to NES Action Matrix, implementation term, estimated costs, institutions responsible for the implementation, indicators established in relation to the indicators achieved, as well as description of achieved progress. This chapter also contains a description of the degree of completion of the monitored actions at both central and local level.

Chapter II includes conclusions on the monitoring process and recommendations for each authority responsible for increasing efficiency of annual implementation of NES at central and local level.

The annexes describe the outcome of implementing certain policy actions at the local level from the perspective of people with disabilities. The four case studies highlight the challenges faced by people with disabilities in the process of inclusion in labor force.

The conclusions and recommendations in this Report, attached case studies, are intended for authorities responsible for policy implementation at central and local level in order to boost the process of annual action planning, implementation of legislation at central and local level as well as reporting of the achieved results. In this way, the benefits of NES will be felt by people in vulnerable groups, including people with disabilities, by enhancing the quality of life and the degree of social inclusion and inclusion in the workforce.

РЕЗЮМЕ

Национальная стратегия в области занятости рабочей силы в период 2017-2021г.г. (далее НСЗРС) является главным документом в области политики, которым руководствуется государство в сфере занятости рабочей силы в среднесрочной перспективе. НСЗРС направлен на содействие снижению уровня бедности и социальной изоляции, а также устойчивому развитию экономики и, следовательно, улучшению качества жизни населения Республики Молдова.

В данном Отчете содержатся соответствующие выводы, сделанные на основе процесса мониторинга реализации действий НСЗРС на местном уровне с точки зрения включения людей с ограниченными возможностями в рынок труда. В частности, для мониторинга было выбрано направление деятельности 3.6 *Диверсификация услуг и расширение персонализированных пакетов занятости для уязвимых групп населения* в Национальном плане действий на 2017 год по реализации Национальной стратегии занятости на 2017–2021г.г. (на национальном уровне и в Криуленском районе).

Цель мониторинга состоит в повышении эффективности ежегодной реализации НСЗРС на местном уровне с точки зрения включения людей с ограниченными возможностями в рынок труда.

Конкретные цели мониторинга отдельных действий из PNA 2017 направлены на:

- 1) Анализ того, как местные органы управления реализовали меры по диверсификации услуг и расширению индивидуальных пакетов занятости для уязвимых групп, в особенности для людей с ограниченными возможностями, запланированные на 2017 год в районе Криулень;
- 2) Систематизация количественной и качественной информации о вмешательствах различных учреждений, ответственных за реализацию НСЗРС на национальном уровне и в районе Криулень;
- 3) Анализ взаимосвязи между запланированными действиями и действиями, выполненными в течение периода мониторинга;
- 4) Разработка рекомендаций по планированию и реализации мероприятий НСЗРС на местном уровне (в районе Криулень) на 2019 год;
- 5) Разработка тематических исследований с точки зрения бенефициаров соответствующей государственной политики в Криуленском районе.

Отчет состоит из следующих глав:

Во *Введении* описывается существующий контекст, анализ потребностей и обоснование необходимости мониторинга, а также методология мониторинга предлагаемых действий.

Глава I включает описание реализации действий по мониторингу, сравнительный анализ релевантных данных, таких как сроки реализации, в соответствии с Матрицей действий НСЗРС, сроки реализации, сметные затраты, учреждения ответственные за реализацию, показатели установленные в отношении достигнутых показателей, а также описание достигнутого прогресса. В данной главе также описываются степень реализации действий подверженных мониторингу как на центральном, так и на местном уровне.

Глава II включает в себя выводы процесса мониторинга и рекомендации для каждого органа, ответственного за повышение эффективности ежегодной реализации НСЗРС на центральном и местном уровнях.

В *Приложениях* описываются результаты реализации мер политики на местном уровне с точки зрения людей с ограниченными возможностями. В четырех тематических исследованиях освещаются проблемы с которыми сталкиваются люди с ограниченными возможностями в процессе интеграции в рынок труда.

Выводы и рекомендации, содержащиеся в этом Отчете, приложенные конкретные примеры, предназначены для органов власти ответственных за реализацию политики на центральном и местном уровне, с целью ускорения улучшения процесса ежегодного планирования действий, внедрения законодательства на центральном и местном уровнях, а также а уровне отчетности по полученным результатам. Таким образом, выгода от НСЗРС будет ощущаться людьми из уязвимых групп, в том числе людьми с ограниченными возможностями путем повышения качества жизни и степени социальной интеграции и на рынке труда.

INTRODUCERE

Angajarea persoanelor cu dizabilități reprezintă o prioritate pentru Republica Moldova reflectată în documentele strategice privind ocuparea, precumși în documentele de politici în domeniul incluziunii sociale¹.

Strategia națională privind ocuparea forței de muncă pentru anii 2017-2021 (în continuare SNOFM) a fost aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 1473 din 30 decembrie 2016 și reprezintă principalul document de politici care ghidează acțiunile statului în domeniul ocupării forței de muncă pe termen mediu. Elaborarea SNOFM a fost determinată de necesitatea echilibrării pieței muncii prin creșterea nivelului ocupării și a calității acesteia, de sporirea competitivității și a angajabilității forței de muncă, prin asigurarea unui grad mai mare de incluziune pe piața muncii a grupurilor social-vulnerabile. SNOFM își propune să contribuie atât la atenuarea nivelului sărăciei și a excluziunii sociale, cât și la dezvoltarea durabilă a economiei și, prin urmare, la creșterea calității vieții populației din Republica Moldova.

Prioritățile SNOFM se află în concordanță cu prioritățile Strategiei naționale de dezvoltare „Moldova 2020”, cu prevederile Acordului de Asociere între Republica Moldova și Uniunea Europeană, precum și cu Agenda Globală de Dezvoltare Durabilă 2030 (Obiectivul de dezvoltare durabilă 8 în particular) și vin să contribuie la atingerea angajamentelor de promovare a Agendei privind munca decentă, asumate de către țara noastră prin ratificarea unor standarde și norme internaționale,² care promovează dreptul la muncă, oportunități mai bune de angajare, protecție socială și condiții decente de muncă, dialog social eficient, etc.

În acest sens, priorități pentru intervenție ale SNOFM sunt:

- Prioritatea 1. Crearea oportunităților de angajare formală, non-discriminatorie și productivă
- Prioritatea 2. Dezvoltarea capitalului uman pentru șanse sporite de angajare
- Prioritatea 3. O mai bună guvernare a pieței muncii
- Prioritatea 4. Valorificarea potențialului migrației pentru dezvoltare durabilă.

SNOFM abordează inclusiv calitatea vieții și incluziunea socială, cu accent pe problematica grupurilor vulnerabile și își propune să contribuie la crearea oportunităților egale pentru aceste grupuri în domeniul dezvoltării profesionale și angajării în câmpul muncii.

Potrivit capitolului I, pct. 3 al SNOFM (I. Contextul ocupării forței de muncă în Republica Moldova 3. Calitatea vieții și incluziunea socială), persoanele cu dizabilități constituie unul din grupurile vulnerabile și se confruntă cu fenomenul discriminării și excluziunii de pe piața muncii, iar gospodăriile cu persoane cu dizabilități au venituri mai mici. Deși cadrul legislativ

¹ Declarația Universală a Drepturilor Omului adoptată de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite la 10 de septembrie 1948; Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități; Codul Muncii al Republicii Moldova; Legea nr.60 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități din 30.03.2012.

² Convenția Europeană a Drepturilor Omului, Carta socială europeană revizuită, Convenția asupra eliminării tuturor formelor de discriminare față de femei, Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități, convenții ale Organizației Internaționale pentru Migrație, inclusiv cele opt fundamentale etc.

referitor la incluziunea socială a grupurilor vulnerabile (persoane cu dizabilități, de etnie romă, tineri, imigranți sau migranți reîntorși etc.) a fost îmbunătățit, serviciile de plasare în câmpul muncii nu sunt suficiente și nici adaptate la necesitățile acestora, nefiind create mecanismele de implementare a legislației. Printre aceste măsuri pot fi: stimularea angajatorilor, ajustarea locului de muncă la necesitățile persoanelor cu dizabilități, necesitatea elaborării cadrului legal pentru înființarea întreprinderilor sociale, reglementarea mecanismului de cotare/rezervare a locurilor de muncă adresate persoanelor cu dizabilități, prin care să se prevadă crearea unui fond în care angajatorii să achite sancțiunile în caz de neangajare a persoanelor cu dizabilități, etc. Astfel, acest *Raport se va axa pe monitorizarea implementării acțiunilor SNOFM la nivel local din perspectiva incluziunii persoanelor cu dizabilități.*

Conform pct. 2 din Hotărârea Guvernului nr. 1473 din 30 decembrie 2016, MSMPS elaborează anual Planul de acțiuni pentru implementarea SNOFM în comun cu celelalte autorități competente, având ca punct de referință Matricea generală de acțiuni pentru perioada 2017-2021, precum și costurile exacte și sursele de finanțare aferente acestora. Planul național de acțiuni pe anul 2017 pentru implementarea SNOFM (în continuare PNA 2017) a fost aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 582 din 24 iulie 2017 și conține 69 de acțiuni. Acțiuni specifice, care vizează exclusiv persoanele cu dizabilități, nu se regăsesc în conținutul PNA 2017.

Asociația Obștească "Femeia și Copilul – Protecție și Sprijin" din Criuleni (în continuare FCPS) a selectat pentru monitorizare Prioritatea 3, Direcția de acțiune 7, conform SNOFM și respectiv Direcția de acțiune 3.6, conform PNA 2017, fiind interesată de implementarea următoarelor acțiuni din perspectiva incluziunii pe piața muncii a persoanelor cu dizabilități:

- 3.6.1. Acordarea serviciilor de intermediere a muncii, serviciilor de preconcediere, informare și consiliere profesională, organizarea târgurilor locurilor de muncă
- 3.6.2. Prestarea serviciilor de formare profesională a șomerilor și susținerea acestora la încadrarea în câmpul muncii după absolvire
- 3.6.3. Antrenarea șomerilor la lucrări publice
- 3.6.4. Acordarea ajutorului de șomaj șomerilor înregistrați la agențiile pentru ocuparea forței de muncă
- 3.6.5. Acordarea alocației de integrare și reintegrare profesională a șomerilor, conform legislației în vigoare
- 3.6.6 Acordarea serviciilor de stimulare a mobilității forței de muncă
- 3.6.7. Susținerea organizării târgului locurilor de muncă pentru tineret
- 3.6.8. Informarea clienților agențiilor pentru ocuparea forței de muncă cu privire la cadrul legal și serviciile oferite
- 3.6.9. Elaborarea unei noi proceduri de informare și consiliere profesională în cadrul proiectului "Suport în implementarea Strategiei naționale de ocupare a forței de muncă 2017-2021, cu accent pe tineret"

Instituțiile publice responsabile de implementarea acțiunilor enumerate, potrivit PNA 2017 sunt: *ANOFM și AOFM teritoriale*.

Deși a fost analizată implementarea pe parcursul anului 2017 a Direcției de acțiune 3.6 la nivel național, monitorizarea acțiunilor enumerate mai sus a pus accent pe implementarea acestora la nivel local și anume în raionul Criuleni. Monitorizarea a fost realizată în cadrul proiectului „*Parteneriate locale și implicare națională pentru incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități*”, implementat de AOPD cu suportul financiar al Fundației Est-Europene în parteneriat cu Centrul „Parteneriat pentru Dezvoltare”, din resursele acordate de Swiss Cooperation în Moldova și Guvernul Suediei. Scopul proiectului constă în implicarea activă a persoanelor cu dizabilități în procesul de luare a deciziilor care le vizează și de a beneficia de un mediu mai favorabil incluziunii sociale.

Constatările acestui Raport privind implementarea Direcției de acțiune 3.6, conform PNA 2017, la nivel local sunt specifice pentru raionul Criuleni.

Profilul statistic al raionului Criuleni³:

- Nr. total de populație – 73,6 mii persoane
- Nr. persoanelor cu vârstă aptă de muncă – 50,0 mii
- Nr. persoanelor angajate în câmpul muncii – 25,0 mii, 80% dintre acestea sunt angajate în sectorul agrar
- Nr. șomerilor – nu există date
- Nr. persoanelor cu dizabilități – 3,8 mii, dintre care 331 copii până la 18 ani

Scopul monitorizării constă în eficientizarea implementării anuale a SNOFM la nivel local, din perspectiva incluziunii pe piața muncii a persoanelor cu dizabilități. Prin intermediul concluziilor și recomandărilor expuse, studiilor de caz anexate, FCPS își propune să contribuie la:

- Consolidarea capacităților instituționale din raionul Criuleni în diversificarea serviciilor și extinderea pachetelor personalizate de ocupare pentru persoane din grupurile vulnerabile, inclusiv persoane cu dizabilități;
- Identificarea și valorizarea oportunităților de angajare crescute pentru persoane din grupurile vulnerabile, inclusiv persoane cu dizabilități;
- Promovarea unor forme de angajare, inclusiv non-standard.

Obiectivele specifice monitorizării acțiunilor selectate din PNA 2017 sunt:

- 11) Analiza modului în care autoritățile publice locale au implementat măsurile de diversificare a serviciilor și extinderea pachetelor personalizate de ocupare pentru

³ Conform Strategiei de dezvoltare social-economică a raionului Criuleni pentru anii 2016-2020, aprobată prin decizia Consiliului raional Criuleni nr. 05.05 din 10.12.2015, www.criuleni.md

- grupurile vulnerabile, în special pentru persoane cu dizabilități, prevăzute pentru 2017 la nivelul raionului Criuleni;
- 12) Sistematizarea informațiilor cantitative și calitative privind intervențiile diferitor instituții responsabile de implementarea SNOFM la nivel național și la nivelul raionului Criuleni;
 - 13) Analiza coraportului între acțiunile planificate și cele realizate în perioada de monitorizare;
 - 14) Elaborarea recomandărilor privind procesul de planificare și implementare a acțiunilor SNOFM la nivel local (în raionul Criuleni) pentru anul 2019;
 - 15) Elaborarea studiilor de caz din perspectiva beneficiarilor PP din raionul Criuleni.

Monitorizarea a fost realizată atât la birou, cât și pe teren și a inclus următoarele metode:

- a) **analiza documentară**, care a presupus analiza documentelor oficiale de politici în domeniul angajării și incluziunii în câmpul muncii a persoanelor cu dizabilități; analiza datelor statistice, rapoartelor analitice prezentate de ANOFM, MSMPS, elaborarea demersurilor de solicitare a informațiilor și analiza răspunsurilor oficiale primite la acestea, analiza conținuturilor mass-media, etc;
- b) **metoda interviului** în vederea identificării practicilor de angajare în câmpul muncii a persoanelor cu dizabilități, au fost realizate 5 interviuri cu beneficiarii PP, cu specialiștii în angajare asistată, care le oferă suport, discuții cu implementatorii PP (reprezentanți APL, AOFG Criuleni);
- c) **studiul de caz**, care reflectă profilul beneficiarului PP, acțiunile întreprinse, relația cu una dintre acțiunile prevăzute de strategie, recomandări specifice pentru implementatorii PP, reieșind din situația constatată.

În acest sens, **sursele de informare** relevante au fost:

- Paginile web ale autorităților administrației publice centrale și locale;
- Rapoartele de activitate ale administrației publice centrale și locale;
 - Raport pe marginea planului național de acțiuni pe anul 2017 pentru implementarea Strategiei naționale privind ocuparea forței de muncă pentru anii 2017-2021
<https://msmps.gov.md/ro/content/raport-pe-marginea-planului-national-de-actiuni-pe-anul-2017-pentru-implementarea-strategiei>
 - Raport ANOFM pentru 2017,
<http://anofm.md/files/elfinder/ANOFM%20final%20%281%29.pdf>
 - Raport de activitate AOFG Criuleni pentru anul 2017;
 - Raport statistic privind măsurile de ocupare și protecție socială a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă, realizate de către agențiile pentru ocuparea forței de muncă ale Republicii Moldova în ianuarie – iunie 2018,
<http://www.anofm.md/network/agency/15>
- Răspunsuri oficiale la demersurile înaintate către AOFG (din partea FCPS și AOPD);
- Produse mass-media, care abordează tematica dată;

- Radio Europa Liberă, materialul video "Handicapul pieții muncii",
<https://www.europalibera.org/a/29239475.html>
- Desfășurarea Târgurilor locurilor de muncă pentru Tineret, de către Agențiile teritoriale pentru ocuparea forței de muncă, în contextul celei de-a VII-a ediție a Forului meseriilor/profesiilor, <http://www.anofm.md/news/2017/05/26>
- Date statistice publicate de Biroul Național de Statistică;
- Pagina web FCPS:
 - <http://fcps.md/?p=1883>, articolul "Parteneriate pentru impulsionearea angajării", aprilie 2017;
 - <http://fcps.md/?p=2099>, articolul "Abordarea integrată a problemelor tinerilor cu dizabilități", noiembrie 2017
- Beneficiarii PP – tineri cu dizabilități, din cadrul grupului de auto-reprezentare la FCPS;

Capitolul 1. DESCRIEREA IMPLEMENTĂRII ACȚIUNILOR

Nr. crt.	Acțiunea monitorizată	Termen de implementare, conform Matricei	Termen de realizare	Costuri estimate (mii lei)	Instituția responsabilă	Indicatori stabiliți	Indicatori realizați	Descrierea progresului realizat
1	3.6.1 Acordarea serviciilor de intermediere a muncii, serviciilor de preconcediere, informare și consiliere profesională ⁴ , organizarea târgurilor locurilor de muncă	2017-2021	Pe parcursul anului 2017	La nivel central: Buget de stat 394,5	ANOFM, AOFG teritoriale	35% șomeri plasați în câmpul muncii din totalul înregistrați; - Nr. de beneficiari de servicii de preconcediere, informare și consiliere;	La nivel național 39,5%, șomeri plasați în câmpul muncii din totalul celor înregistrați, fiind cu 4,5 p.p mai mult decât indicatorul planificat. 88, 6 mii de beneficiari de activități de informare și consiliere profesională, din care , 44,8% sunt	Conform Raportului pe marginea PNA 2017 pentru implementarea SNOFM pentru anii 2017-2021⁵ se constată următoarele rezultate: 29,5 mii persoane au beneficiat de servicii de intermediere a muncii, din care cu statut de șomer 26,2 mii persoane; 16,6 mii persoane din rândul șomerilor au fost plasate în câmpul muncii, cu o pondere de plasare de cca. 39,5%, din șomerii înregistrați; În activitățile de informare și consiliere profesională au fost antrenate 88604 persoane aflate în căutarea unui loc de muncă (44,8% femei), cu cca. 12 mii mai puține persoane comparativ cu anul 2016. Conform categoriilor de beneficiari, 29,2% sunt persoane cu vârsta cuprinsă între 16–29 ani, iar 1,5% persoane cu

⁴ Informarea și consilierea profesională reprezintă o măsură activă cheie, care contribuie la sporirea șanselor de a găsi un loc de muncă corespunzător aspirațiilor și pregătirii profesionale.

⁵ <https://msmps.gov.md/ro/content/raport-pe-marginea-planului-national-de-actiuni-pe-anul-2017-pentru-implementarea-strategiei>

						femei, 29,2% sunt persoane cu vârsta cuprinsă între 16–29 ani, iar 1,5% persoane cu dizabilități.	dizabilități. - De servicii de informare și consiliere profesională au beneficiat 63023 persoane cu statut de șomer (71,1% din totalul beneficiarilor), cu cca. 8 mii persoane mai puține comparativ cu anul 2016 (70659 șomeri). Din totalul beneficiarilor cu statut de șomer 29420 sunt femei (46,7%) și 16363 tineri șomeri cu vârsta 16-29 ani (26,0%). - În activități de orientare profesională au fost antrenate 3314 persoane aflate în căutarea unui loc de muncă (44,1% femei), cu 305 persoane mai multe comparativ cu anul 2016. Au fost organizate 168 seminare cu caracter de orientare profesională, cu 9 seminare mai mult ca în anul precedent. 5,4 mii persoane au beneficiat de servicii de mediere electronică prin intermediul posturilor de auto ocupare, iar 3,1 mii persoane au utilizat cabinele telefonice pentru contactarea angajatorilor. 66 târguri au fost organizate, la care au participat 727 de agenți economici, cu 12746 locuri vacante. Au participat 12396 de persoane, iar în rezultat au fost angajate 1880 de persoane. - Au fost organizate 4 târguri on-line, la care au participat 473 de agenți economici, cu 8820 de locuri de muncă.
					- Nr. de târguri organizate; - Nr. de participanți la târguri.	66 târguri organizate 12396 de participanți la târguri	

								În perioada desfășurării târgurilor 6715 de vizitatori au accesat platforma târgului on-line www.e-angajare.md Analiza datelor înregistrate în Raportul anual de activitate a ANOFM pentru 2017: • Se menționează procentul crescut al șomerilor plasați în câmpul muncii din totalul înregistrați, acesta fiind de 40%, cu 5 p.p. mai mult decât indicatorul planificat. • În cadrul serviciilor de informare și consiliere profesională în cadrul celor 3 centre de ghidare în carieră (Chișinău, Soroca și Cahul), au fost testate 138 persoane prin intermediul Platformei CPP, iar 12 persoane cu dizabilități, dintre care 4 femei, prin intermediul Platformei CASPER.
				Informația lipsește	AOFM Criuleni	• % șomeri plasați în câmpul muncii din totalul înregistrați; (cu dezagregarea datelor pe criteriul dizabilitate)	La nivel local, r. Criuleni • 396 șomeri plasați în câmpul muncii din totalul de 664 înregistrați, inclusiv 10 șomeri cu dizabilități (din care 5 femei) plasați	Potrivit datelor Raportului AOFM Criuleni pentru anul 2017 și Răspunsului AOFM Criuleni nr. 26 din 16.05.2018 la demersul FCPS nr.37 din 17.04.2018: • În anul 2017 au fost înregistrați cu statut de șomer 664 persoane, dintre care 21 persoane cu dizabilități, din ele cu grad sever de dizabilitate – 2 persoane, 1 femei; grad accentuat de dizabilitate - 7 persoane, din ele 2 femei și grad mediu de dizabilitate - 12

						• Nr. de beneficiari de servicii de preconcediere, informare și consiliere; (cu dezagregarea datelor pe criteriul dizabilitate) • Nr. de târguri organizate; • Nr. de participanți la târguri, (cu dezagregarea datelor pe criteriul dizabilitate).	în câmpul muncii din 21 șomeri cu dizabilități înregistrați (din care 13 femei). • 1506 beneficiari de servicii de informare și consiliere profesională, dintre care 21 persoane cu dizabilități (din care 13 femei); • 1 târg organizat; • 176 participanți la târg.	persoane, din ele 10 femei. • Din numărul total de șomeri înregistrați 396 persoane au fost angajate în câmpul muncii, din ele 10 persoane cu dizabilități (5 femei); • De servicii de preconcediere au beneficiat 21 persoane, din ele nici o persoană cu dizabilități; De servicii de informare și consiliere profesională au beneficiat 1506 persoane, din care 21 persoane cu dizabilități, din ele 13 femei. • 1 Târg al locurilor de muncă și orientare profesională organizat la 19.05.2018, la care au participat 29 angajatori, 106 locuri vacante propuse, 176 participanți, în rezultat au fost angajați 8 șomeri. Datele despre numărul persoanelor cu dizabilități care au participat la târg lipsesc.
Comentariu: Indicatorii de progres stabiliți în PNA 2017 pentru acțiunea respectivă, nu presupun dezagregarea datelor pe anumite criterii. Cu toate acestea, MSMPS și ANOFM au prezentat date dezagregate pe criteriul de dizabilitate pentru indicatorul "numărul persoanelor care au beneficiat de servicii de informare și consiliere profesională",								

	AOFM Criuleni a prezentat date dezagregate pe criteriul de dizabilitate, pentru patru indicatori : "numărul șomerilor înregistrați", "numărul șomerilor angajați", "numărul beneficiarilor de servicii de preconcediere" și "numărul beneficiarilor de servicii de informare și consiliere profesională" . Remarcăm că acțiunea a fost realizată atât la nivel național, cât și la nivel local, în cazul raionului Criuleni. Deși 10 din 21 șomeri cu dizabilități au fost angajați în raionul Criuleni, din experiența FCPS, constatăm diferite dificultăți cu care se confruntă persoanele cu dizabilități în accesarea serviciilor de ocupare a forței de muncă, printre care: deținerea certificatului de încadrare în grad de dizabilitate de tip vechi și dificultăți în perfectarea certificatului de tip nou, ceea ce creează ulterior dificultăți de stabilire a statutului de șomer, dezinteresul angajatorilor față de persoanele cu dizabilități și respectiv posibilități reduse de angajare a acestora etc.							
2	3.6.2 Prestarea serviciilor de formare profesională ⁶ a șomerilor și susținerea acestora la încadrarea în câmpul muncii după absolvire	2017	Pe parcursul anului 2017	La nivel național: Buget de stat 14827,1	ANOFM, AO FM teritoriale	- Nr. de șomeri instruiți; - Nr. de cursuri de formare contractate; 80% din numărul	La nivel național 2628 șomeri (89,4% din indicatorul planificat pentru anul 2017) au absolvit cursurile de formare profesională 17 instituții contractate cu o ofertă de 45 profesii 85% din numărul	Conform Raportului pe marginea PNA 2017 pentru implementarea SNOFM pentru anii 2017-2021, pe parcursul anului 2017, au absolvit cursurile de formare profesională 2628 șomeri (89,4% Din total absolvenți au fost plasați în câmpul muncii 2233 persoane (85%) sau cu 5% mai mult comparativ cu indicatorul planificat. Pentru anul 2017, în rezultatul desfășurării procedurilor de achiziții publice la nivel centralizat au fost contractate 17 instituții de învățământ, care au propus ca ofertă pentru instruire cca 45 profesii/ meserii/ programe de formare profesională pe diverse specialități. Informația prezentată în Raportul anual de activitate al ANOFM pentru 2017,

⁶ Programele de formare profesională asigură, conform legislației în vigoare calificarea, recalificarea și perfecționarea șomerilor și se desfășoară ținând cont, pe de o parte de cererea pieței muncii și, pe de altă parte de solicitările persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă

				Buget AOFM Criuleni, 18,5 mii lei +Sursele proiectului-pilot, achitat de ANOFM	AOFM Criuleni	șomerilor instruiți pe grupe de vârstă și gen angajate - Nr. de șomeri instruiți (cu dezagregarea datelor pe criteriul dizabilitate); % șomerilor instruiți plasați ulterior în câmpul muncii	șomerilor instruiți (2233 persoane) au fost plasați în câmpul muncii La nivel local, r. Criuleni 75 șomeri au absolvit cursuri de formare profesională (cu 5 persoane mai mult decât indicatorul planificat), din ele 6 persoane cu dizabilități (3 femei); 60 șomeri, care au absolvit cursurile de	concretizează categoriile persoanelor vulnerabile din numărul total de persoane instruite. - Astfel, din cele 2,6 mii de persoane, care au absolvit cursuri de formare profesională, 161 sunt persoane din grupurile vulnerabile (15 romi, 16 persoane eliberate din detenție, 54 persoane revenite de peste hotare și 76 persoane cu dizabilități). Potrivit datelor Raportului AOFM Criuleni pentru anul 2017 și Răspunsului AOFM Criuleni nr. 26 din 16.05.2018 la demersul FCPS: - În anul 2017 au beneficiat de servicii de formare profesională 75 persoane înregistrate cu statut de șomer, din ele 6 persoane cu dizabilități (3 femei); - Din numărul total al șomerilor, care au absolvit cursurile de formare profesională au fost plasate în câmpul
--	--	--	--	---	----------------------	---	--	---

						(cu dezagregarea datelor pe criteriul dizabilitate);	formare profesională, au fost angajați în câmpul muncii (80% din șomerii instruiți), dintre care 2 persoane cu dizabilități (1 femei).	muncii 60 de persoane, din ele 2 persoane cu dizabilități (1 femei).
Comentariu: Acțiunea a fost realizată atât la nivel național, cât și la nivel local, în cazul raionului Criuleni. Deși indicatorul stabilit în PNA 2017 (% din șomerii instruiți, care au fost angajați) presupune dezagregarea datelor pe criteriile de gen și vârstă, atât MSMPs, cât și ATOFM Criuleni nu prezintă date dezagregate pe aceste criterii. ANOFM prezintă date dezagregate pe apartenența șomerilor la un anumit grup vulnerabil, în cazul persoanelor instruite. AOFM Criuleni, la solicitarea FCPS a prezentat datele dezagregate pe criteriul de dizabilitate și inclusiv de gen.								
3	3.6.3 Antrenarea șomerilor la lucrări publice⁷	2017	Pe parcursul anului 2017	Buget de stat 5884,9	ANOFM, AOFM teritoriale	Nr. de șomeri antrenați la lucrări publice pe grupe de vârstă și gen	La nivel național - Cca 2023 mii șomeri au fost antrenați la lucrări publice, dintre care 547 femei 1727 șomeri au fost antrenați din	Analiza Raportului pe marginea PNA 2017 pentru implementarea SNOFM pentru anii 2017-2021 atestă următoarele rezultate: În anul 2017 circa 2023 mii șomeri au fost antrenați la lucrări publice, dintre care 547 femei. 1727 șomeri au fost antrenați din localitățile rurale. Această măsură a fost asigurată un venit temporar șomerilor, în special din mediul rural.

⁷ Lucrările publice reprezintă una din măsurile active pe piața forței de muncă, care contribuie la extinderea gradului de ocupare a populației și este orientată spre ameliorarea temporară a situației șomerilor din grupurile vulnerabile, în special a persoanelor din mediul rural.

							localitățile rurale	Conform datelor Raportului de activitate pentru 2017 al ANOFM: Pe parcursul anului agențiile teritoriale au încheiat contracte cu privire la organizarea și desfășurarea lucrărilor publice cu 408 autorități ale administrației publice locale, la care au fost antrenați cca 2 mii șomeri, din care 27% au constituit femeile și 2% - persoanele cu dizabilități.
					AOFM Criuleni	Nr. de șomeri antrenați la lucrări publice pe grupe de vârstă și gen	La nivel local, r. Criuleni 35 șomeri antrenați în lucrări publice,	Potrivit datelor Raportului AOFM Criuleni pentru anul 2017 și Răspunsului AOFM Criuleni nr. 26 din 16.05.2018 la demersul FCPS din 17.04.2018: Au fost antrenați în lucrări publice 35 șomeri, dintre care nici o persoană cu dizabilități, pentru care au fost încheiate 20 contracte.
Comentariu: Conform datelor prezentate la nivel central, majoritatea șomerilor antrenați în LP (85%) au fost din mediul rural. Conform datelor prezentate de ANOFM în raportul de activitate pentru anul 2017 , lucrările efectuate de șomeri țin de reparația obiectelor de menire social-culturală, salubritate, ecologizare și amenajarea teritoriilor. Conform clasificatorului pe raioane, prezentat în aceeași sursă, unde cele mai multe locuri pentru lucrări publice a înregistrat raionul Șoldănești cu 110, iar cele mai puține – mun. Bălți – cu 11 locuri, raionul Criuleni a înregistrat 35 locuri. Datele prezentate de MSMPs nu sunt dezagregate pe grupe de vârstă (așa cum prevede indicatorul stabilit pentru acțiunea respectivă în PNA 2017), ci doar pe criteriile de gen și mediul de reședință. ANOFM prezintă în schimb date dezagregate pe criteriile de gen și dizabilitate. La nivel local persoanele cu dizabilități nu au fost implicate în LP pe parcursul anului 2017, care le-ar fi permis și pentru o perioadă determinată să își revendice dreptul la muncă, să-și crească veniturile și să-și îmbunătățească calitatea vieții. Pentru această acțiune nu există o țintă stabilă, de aceea este dificilă estimarea gradului de realizare a acțiunii și impactul asupra grupului țintă, cu toate că există indicatori de rezultat.								

						dizabilitate).		ajutor de șomaj.
Comentariu: La nivel local, AOFM Criuleni a prezentat date dezagregate pe criteriile de dizabilitate și gen, cu toate că indicatorul de progres din PNA 2017 pentru acțiunea respectivă nu prevede dezagregarea datelor pe anumite criterii. Pentru această acțiune nu există o țintă stabilită, de aceea este dificilă estimarea gradului de realizare a acțiunii și impactul asupra grupului țintă, cu toate că există indicatori de rezultat.								
5	3.6.5 Acordarea alocației de integrare și reintegrare profesională a șomerilor, conform legislației în vigoare	2017	Pe parcursul anului 2017	Buget de stat 8169,7 127,1	ANOFM, AOFM teritoriale AOFM Criuleni	Nr. de șomeri beneficiari de alocație de integrare și reintegrare profesională	La nivel național 2308 de șomeri au beneficiat de alocație de integrare și reintegrare profesională La nivel local, r. Criuleni 54 șomeri au beneficiat de alocație de integrare și reintegrare profesională	Conform Raportului pe marginea PNA 2017 pentru implementarea SNOFM pentru anii 2017-2021: - Pe parcursul anului 2017 - 2308 de șomeri au beneficiat de alocație de integrare și reintegrare profesională, fapt care a facilitat reintegrarea în câmpul muncii a beneficiarilor, care sunt de regulă persoane vulnerabile. Potrivit datelor Raportului AOFM Criuleni pentru anul 2017: - Pe parcursul anului 2017 din numărul total de 664 șomeri înregistrați, au beneficiat de alocație de integrare și reintegrare profesională 54 șomeri.
Comentariu: Pentru această acțiune nu există o țintă stabilită, de aceea este dificilă estimarea gradului de realizare a acțiunii și impactul asupra grupului țintă, cu toate că există indicatori de rezultat.								

6	3.6.6 Acordarea serviciilor de stimulare a mobilității forței de muncă	2017	Pe parcursul anului 2017	Buget de stat 810,2	ANOFM, AOFM teritoriale	100 de șomeri angajați prin serviciile de stimulare a mobilității forței de muncă pe grupe de vârstă și gen	La nivel național 61 șomeri au fost antrenați în măsuri de stimulare a mobilității forței de muncă La nivel local, r. Criuleni 3 șomeri antrenați în măsuri de stimulare a mobilității forței de muncă	Conform Raportului pe marginea PNA 2017 pentru implementarea SNOFM pentru anii 2017-2021: Pe parcursul anului 2017 circa 61 șomeri au fost antrenați în măsuri de stimulare a mobilității forței de muncă, din care 40 șomeri au beneficiat de indemnizație unică de încadrare și 21 șomeri – indemnizație unică de instalare. Potrivit datelor Raportului AOFM Criuleni pentru anul 2017: Pe parcursul anului 2017 au fost încheiate 3 contracte privind stimularea mobilității forței de muncă, fiind angajate 3 persoane cu statut de șomer.
Comentariu: În condițiile în care indicatorul de progres stabilit în PNA 2017 pentru această acțiune a avut ca țintă 100 de șomeri angajați prin serviciile de stimulare a mobilității forței de muncă pe grupe de vârstă și gen, la nivel național această acțiune se consideră nerealizată, deoarece nu a fost atinsă ținta. La nivel local, în raionul Criuleni, această acțiune poate fi considerată realizată, deoarece șomerii antrenați în măsuri de stimulare a mobilității forței de muncă din raionul Criuleni reprezintă circa 5% din indicatorul realizat la nivel național, ținând cont că sunt 35 UTA (32 raioane și 3 municipii), care ar fi trebuit să contribuie la realizarea indicatorului respectiv. Constatăm că atât la nivel național, cât și la nivel local, cazul raionului Criuleni, datele prezentate nu sunt dezagregate pe grupe de vârstă și gen, așa cum prevede indicatorul de progres.								
7	3.6.7 Susținerea organizării târgului locurilor de muncă pentru tineret	2017	Pe parcursul anului 2017	Buget de stat (mii lei) 50,0	ANOFM MECC	Nr. de tineri participanți la târg	La nivel național Nu există date dezagregate pe criteriul de	Conform Raportului pe marginea PNA 2017 pentru implementarea SNOFM pentru anii 2017-2021: Târgul locurilor de muncă pentru Tineret, desfășurat în cadrul Forului

						• Nr. de angajatori participanți la târg • Nr. de locuri de muncă oferite	vârstă • 1200 participanți la târg (toate vârstele) • 48 companii-angajatori participanți la târg • 1700 locuri de muncă oferite	meseriilor/profesiilor (24 mai 2017), la care au participat 48 de companii cu peste 1700 de locuri de muncă. Deși evenimentul a fost dedicat îndeosebi tinerilor, au participat circa 1200 persoane de toate vârstele. • Târgul on-line al locurilor de muncă cu genericul „Locuri de muncă pentru Tineret” (24 – 31 mai 2017) - 172 de companii din 28 zone ale țării din diverse domenii care au promovat circa 3400 locuri de muncă. În perioada 24-31 mai 2017 platforma www.e-angajare.md a fost accesată de 2183 ori de către 1673 utilizatori unici.
						• Nr. de tineri participanți la târg • Nr. de angajatori participanți la târg • Nr. de locuri de muncă oferite	La nivel local, r. Criuleni • 176 participanți la târg • 29 angajatori participanți la târg • 106 locuri de muncă oferite	Potrivit Raportului AOFM Criuleni pentru anul 2017: • Un târg al locurilor de muncă și orientare profesională a fost organizat la 19.05.2018, la care au participat 29 angajatori, 106 locuri vacante au fost propuse. Au fost înregistrați 176 participanți la târg, în rezultat au fost angajați 8 șomeri.

	Comentariu: Atât la nivel național, cât și la nivel local, în raionul Criuleni, nu există date dezagregate pe criteriul de vârstă, care să reflecte impactul acțiunii asupra grupului țintă: tinerii. În același timp nu fost stabilită o țintă pentru acțiunea respectivă, de aceea este dificil de apreciat gradul de realizare a acțiunii, cu toate că există indicatori de rezultat.							
8	3.6.8 Informarea clienților agenților pentru ocuparea forței de muncă cu privire la cadrul legal și serviciile oferite	2017	Pe parcursul anului 2017	În limita mijloacelor financiare alocate	ANOFM ATOFM	- Nr. de campanii desfășurate - Nr. de apariții media (interviuri, articole, etc.); - Nr. de accesări ale canalelor de informare on-line	La nivel național - Lipsește datele pe indicatorii respectivi - Indicatorii de progres pe care se raportează sunt: 5285 consultații individuale de informare privind condițiile de ocupare a locurilor vacante; 5019 apeluri recepționate de Centrul de Apel	Analiza Raportului de implementare a PNA 2017: În cadrul Centrului de Informare au fost efectuate 5285 consultații individuale de informare privind condițiile de ocupare a locurilor vacante, informații privind formarea profesională, migrația legală în scop de muncă, iar în cadrul Centrului de Apel⁸ au fost recepționate 5019 apeluri. Cele mai frecvente întrebări au fost referitoare la locurile de muncă libere în țară, pe profesii, procedura de înregistrare la ATOFM, măsurile de protecție socială în caz de șomaj, accesarea portalului www.angajat.md; plasarea CV-ului și locurile de muncă în țările UE.

⁸ Centrul de Apel furnizează solicitanților prin intermediul liniei fierbinți un pachet standard de informații despre piața muncii.

						- Nr. de campanii desfășurate - Nr. de apariții media (interviuri, articole, etc.); - Nr. de accesări ale canalelor de informare on-line	La nivel local, r. Criuleni 4 întruniri de lucru 4 articole în ziarul local "Est-Curier" 123 consultații individuale de informare telefonică	Potrivit Raportului AOFM Criuleni pentru anul 2017: - Au fost realizate 4 întruniri de lucru la Consiliul raional despre serviciile AOFM Criuleni și activități de bază în ocuparea forței de muncă, la care au participat primari, agenți economici. Separat au fost informați asistenții sociali comunitari și lucrătorii sociali în cadrul ședințelor de lucru, pentru ca ulterior aceștia să disemineze informația local. - Pentru a mări spectrul informațional, AOFM Criuleni a publicat 4 articole în ziarul local. - Pentru consultații telefonice au apelat 123 șomeri, iar 119 șomeri au utilizat postul de auto-ocupare.
Comentariu: Raportarea MSMPs referitoare la implementarea acțiunii respective nu se realizează ținând cont de indicatorii stabiliți în PNA 2017. Mai mult ca atât, nu au fost stabilite ținte care să ne permită evaluarea gradului de realizare a acțiunii și a impactului acesteia asupra clienților. Datele prezentate demonstrează că la nivel local, în raionul Criuleni, procesul de informare a clienților agențiilor pentru ocuparea forței de muncă cu privire la cadrul legal și serviciile oferite a fost realizat. Aceste activități au avut ca grup țintă reprezentanții autorităților publice locale, agenții economici, asistenții sociali comunitari. Dacă sub aspect cantitativ informația prezentată demonstrează faptul că acțiunea este realizată, sub aspect calitativ necesită îmbunătățire, deoarece procedura de informare are loc unilateral. Nu se cunoaște despre implicarea directă a cetățenilor aflați în căutarea unui loc de muncă în cadrul sesiunilor de informare, care au loc atât la Consiliul raional, cât și direct în primării, precum și despre impactul informării. Menționăm că pe parcursul anului 2017, nu au parvenit invitații de participare la sesiuni de informare pentru reprezentanții societății civile (FCPS), care activează în acest domeniu și susțin incluziunea în câmpul muncii a persoanelor cu dizabilități.								

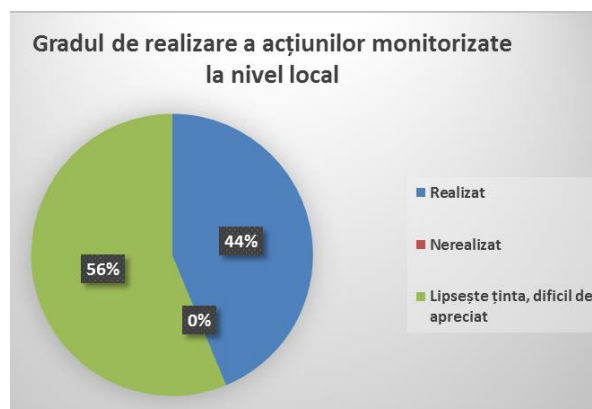
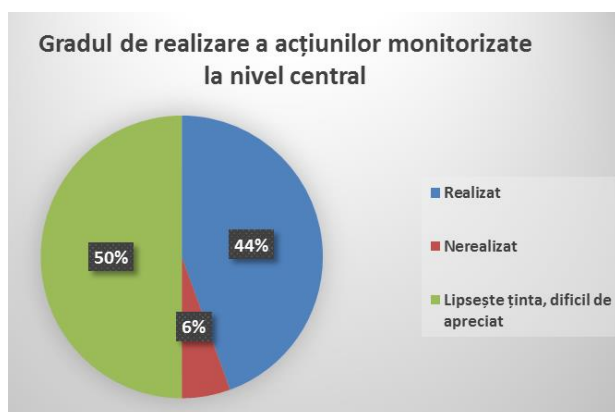
9	3.6.9 Elaborarea unei noi proceduri de informare și consiliere profesională în cadrul proiectului "Suport în implementarea Strategiei naționale de ocupare a forței de muncă 2017-2021, cu accent pe tineret"	2017	Pe parcursul anului 2017	Buget de stat În limitele mijloacelor financiare disponibile	ANOFM	Procedura de informare și consiliere aprobată și implementată	La nivel național Ghidul privind organizarea activităților de ghidare în carieră în cadrul AOFM elaborat și aprobat prin Ordinul ANOFM nr. 91 din 16.08.2017	Analiza Raportului de implementare a PNA 2017: S-a elaborat și aprobat prin Ordinul ANOFM nr. 91 din 16.08.2017 Ghidul privind organizarea activităților de ghidare în carieră în cadrul AOFM. Acest document va constitui temei pentru prestarea serviciilor de ghidare în carieră în cadrul Centrelor de ghidare în carieră a AOFM.
Comentariu: De implementarea directă a acesteia este responsabilă ANOFM. În virtutea faptului că Ghidul privind organizarea activităților de ghidare în carieră în cadrul AOFM a fost elaborat și aprobat, iar specialiștii AOFM Criuleni au participat la instruirii în cadrul proiectului menționat, în perioada de monitorizare nu au fost referite persoane cu dizabilități din raionul Criuleni, înregistrate cu statut de șomer pentru a fi evaluate prin intermediul Platformei CASPER (la Centrul de ghidare în carieră Chișinău) pentru a facilita identificarea unui loc de muncă compatibil cu abilitățile deținute de acestea.								

DESCRIEREA GRADULUI DE REALIZARE A ACȚIUNILOR MONITORIZATE

În procesul derulat de FCPS, au fost monitorizate 9 acțiuni, care includ 18 indicatori de progres la nivel național și 16 indicatori de progres la nivel local. În vederea aprecierii nivelului de realizare a fiecărei acțiuni monitorizate, s-a acordat următoarele calificative, ce determină gradul de implementare a acțiunilor și atingere a indicatorilor propuși.

- **Realizat** (în cazul în care acțiunea a fost realizată în totalitate și au fost atinse rezultatele scontate, inclusiv pentru acțiunile cu caracter continuu, dacă în perioada de referință au fost atinse țintele)
- **Nerealizat** (în cazul în care acțiunea nu a fost realizată, nu au fost întreprinse măsuri, inclusiv în cazul în care au fost întreprinse anumite măsuri, dar acestea nu au condus la rezultatul scontat și nu au fost atinse țintele)
- **În curs de realizare în termen** (în cazul în care acțiunea a fost inițiată, dar termenul de realizare a indicatorului este mai mare decât perioada monitorizării)
- **În curs de realizare cu termen depășit** (în cazul în care acțiunea a fost inițiată, dar termenul de realizare a acțiunii a fost depășit)

Nr. total de acțiuni din PNA 2017	Nr. total de indicatori monitorizați (nivel național)	Nr. total de indicatori monitorizați (nivel local)	Realizat		În curs de realizare în termen		În curs de realizare cu termen depășit		Nerealizat		Lipsește ținta, dificil de apreciat	
			nivel național	nivel local	nivel național	nivel local	nivel național	nivel local	nivel național	nivel local		
3.6.1	4	4	4	4	-	-	-	-	-	-		
3.6.2	3	2	3	2	-	-	-	-	-	-		
3.6.3	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
3.6.4	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
3.6.5	1	1		-	-	-	-	-	-	-	1	1
3.6.6	1	1	-	1	-	-	-	-	1	-		
3.6.7	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3
3.6.8	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3
3.6.9	1	0	1	-	-	-	-	-	-			
total	18	16	8	7	0	0	0	0	1	0	9	9

În rezultatul estimării gradului de realizare a acțiunilor monitorizate la nivel național, constatăm că 44 % din acțiunile monitorizate din cadrul direcției de acțiune 3.6 se consideră realizate, iar 6% - nerealizate, iar în cazul a 50 % din acțiuni a fost dificil de estimat gradul de realizare în lipsa țintelor, cu toate că au fost obținute rezultate.

La nivel local (în cazul raionului Criuleni) constatăm că 44 % din acțiunile monitorizate din cadrul direcției de acțiune 3.6 se consideră realizate, iar în cazul a 56 % din acțiuni a fost dificil de estimat gradul de realizare în lipsa țintelor, deși sunt raportate rezultatele.

Subliniem că în cazul a 5 acțiuni din cele 9 monitorizate, a fost dificil de estimat gradul de realizare a acțiunii în lipsa unor valori ale indicatorilor planificați, care ar fi reflectat, cât și-a propus să realizeze și respectiv cât a realizat autoritatea responsabilă pe parcursul anului 2017. Cu toate că există indicatori de rezultat pentru acțiunile respective, nu este clară măsura în care acțiunea a avut impactul scontat asupra unui anumit grup de persoane și în ce măsură a contribuit la realizarea țintelor majore ale SNOFM.

CAPITOLUL 2. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

În rezultatul monitorizării Direcției de acțiune 3.6, conform PNA 2017 *privind Diversificarea serviciilor și extinderea pachetelor personalizate pentru grupurile vulnerabile* și a modului în care aceasta se implementează la nivel local, am ajuns la următoarele **CONCLUZII**:

1. Aprobarea întârziată de către Guvern a PNA 2017, la data de 24 iulie 2017 (Trimestrul III), a cauzat dificultăți în planificarea activităților, cât și în atingerea rezultatelor scontate la nivel local.
2. Deși Matricea de Acțiuni pentru implementarea SNOFM pentru anii 2017-2021⁹ conține indicatori ce abordează dimensiunea dizabilității, în PNA 2017 aceștia nu se regăsesc.
3. Analiza comparativă a datelor privind indicatorii stabiliți pentru acțiunile monitorizate, prezentate de autoritățile centrale și locale (cazul raionului Criuleni), responsabile de implementarea Strategiei, atestă date neuniforme în ceea ce privește dezagregarea datelor pe criteriu de gen și dizabilitate. Lipsa colectării sistematice a datelor dezagregate pe criteriul dizabilitate și a măsurilor specifice pentru persoanele cu dizabilități în procesul de implementare a SNOFM implică riscul ca impactul SNOFM pentru acest grup să fie redus atât la nivel național, cât și la nivel local.
4. AOFM Criuleni a prezentat pentru acțiunile monitorizate și, în mare parte pentru indicatorii stabiliți, date dezagregate pe criteriile de dizabilitate și gen.
5. În rezultatul estimării gradului de realizare a acțiunilor monitorizate la nivel național, constatăm că 44 % din acțiunile monitorizate din cadrul direcției de acțiune 3.6 se consideră realizate, iar 6% - nerealizate, iar în cazul a 50 % din acțiuni a fost dificil de estimat gradul de realizare în lipsa țintelor. La nivel local (în cazul raionului Criuleni) constatăm că 44 % din acțiunile monitorizate din cadrul direcției de acțiune 3.6 se consideră realizate, iar în cazul a 56 % din acțiuni a fost dificil de estimat gradul de realizare în lipsa țintelor. În cazul a 5 acțiuni din cele 9 monitorizate, a fost dificil de estimat gradul de realizare a acțiunii în lipsa unor valori care ar fi reflectat, cât și-a propus să realizeze și respectiv cât a realizat autoritatea responsabilă. Cu toate că există indicatori de rezultat pentru acțiunile respective, nu este clară măsura în care acțiunea a avut impactul scontat asupra unui anumit grup de persoane.
6. Din răspunsurile AOFM Criuleni la demersurile FCPS, constatăm că AOFM Criuleni deține cunoștințe și competențe reduse pentru a acorda servicii persoanelor cu dizabilități intelectuale și psihosociale, iar oportunitățile de angajare pentru acestea nu sunt corelate cu abilitățile de care dispun (fapt confirmat de studiile de caz prezentate în Anexe).

În vederea realizării dreptului la muncă a persoanelor cu dizabilități prin diversificarea serviciilor și extinderea pachetelor personalizate de ocupare pentru grupurile vulnerabile; în scopul implementării SNOFM și asigurarea eficienței acțiunilor la nivel local, se propun următoarele **RECOMANDĂRI**:

Pentru MSMPS:

- Aprobarea Planurilor anuale ale SNOFM până la începutul fiecărui an de implementare, pentru a asigura implementarea acțiunilor în termenii stabiliți.

⁹ Anexa 2 la Hotărârea Guvernului nr. 1473 din 30.12.2017

- Stabilirea anuală a țințelor și indicatorilor de progres, precum și ajustarea măsurilor din SNOFM din perspectiva categoriilor de persoane vulnerabile, inclusiv a persoanelor cu dizabilități.
- Corelarea acțiunilor prevăzute în Matricea generală de acțiuni pentru perioada 2017-2021 cu acțiunile planificate anual și revizuirea termenilor de realizare a acțiunilor în vederea asigurării implementării eficiente a acestora în perioada stabilită.
- Elaborarea Rapoartelor anuale pe marginea PNA pentru implementarea SNOFM în baza indicatorilor de progres stabiliți și menționarea costurilor alocate pentru acțiunile implementate.
- Consultarea și implicarea persoanelor cu dizabilități și a organizațiilor care le reprezintă în procesul de planificare anuală în vederea implementării SNOFM.

Pentru ANOFM:

- Prezentarea datelor dezagregate în profil teritorial, în cadrul rapoartelor anuale de activitate.
- Estimarea costurilor pentru implementarea acțiunilor planificate anual și alocarea resurselor necesare pentru asigurarea implementării acțiunilor respective, inclusiv la nivel local.
- Colaborarea cu ONG-le naționale care prestează servicii de angajare asistată în vederea asigurării schimbului de informații și rezultatelor în domeniu, precum și în scopul asigurării durabilității practicilor pozitive de angajare a persoanelor cu dizabilități.

Pentru AOFM Criuleni:

- Dezvoltarea competențelor specialiștilor responsabili în comunicarea cu persoanele din grupurile vulnerabile, astfel încât aceștia să înțeleagă mai bine necesitățile și să asigure de corectitudinea angajamentelor asumate.
- Elaborarea unor rapoarte anuale de activitate, sub aspect analitic, cu prezentarea indicatorilor atinși în raport cu perioada precedentă, dar și a resursele financiare alocate pentru realizarea activităților cheie.
- Consolidarea relațiilor de colaborare cu angajatorii în vederea identificării locurilor de muncă și acomodarea rezonabilă a locurilor de muncă în caz de necesitate pentru a facilita angajarea persoanelor cu dizabilități;
- Antrenarea persoanelor din grupurile vulnerabile, inclusiv a persoanelor cu dizabilități în lucrări publice;
- Identificarea unor posibilități de stimulare și motivare a angajatorilor care acceptă persoane cu dizabilități sau din alte grupuri vulnerabile;
- Colaborarea cu Structurile teritoriale de asistență socială și alți prestatori de servicii în scopul referirii persoanelor din grupurile vulnerabile, inclusiv a persoanelor cu dizabilități

către serviciile specializate în perioada de angajare în cazul în care evaluarea a scos în evidență aceste nevoi;

- Colaborarea eficientă cu ONG-le locale care dezvoltă practici de angajare a persoanelor cu dizabilități în vederea identificării și valorificării oportunităților de angajare crescute pentru persoane din grupurile vulnerabile, inclusiv persoane cu dizabilități.

Pentru APL:

- Planificarea acțiunilor comune la nivel intersectorial, cu implicarea autorităților responsabile, partenerilor pentru remedierea situației și îmbunătățirea performanței operaționale în implementarea PP, în baza recomandărilor formulate.

Studiu de caz

Profilul beneficiarului:

- Bărbat, 23 ani, locuiește în oraș
- Dizabilitate mintală, grad mediu
- A avut experiența anterioară de a locui și învăța într-o instituție specială – școala-internat pentru copii cu deficiențe mintale (de la 8 ani (clasa II) până la 16 ani). La absolvirea acesteia (2012) a obținut meseria de tâmplar. În 2014 a fost înmatriculat la școala profesională din oraș, pe care a absolvit-o în 2015, cu calificarea Tâmplar, categoria a III.
- În 2015 a avut prima experiență de a fi angajat în calitate de personal tehnic al Spitalului din oraș. Programul de lucru nu corespundea necesităților individuale. Contractul individual de muncă a fost încetat în mai puțin de un an de lucru, sub pretextul că nu își îndeplinește atribuțiile de serviciu. Parcurge procedura nouă de certificare a dizabilității.

Acțiunile întreprinse pentru a asigura dreptul la muncă:

- A fost identificat de specialiștii FCPS în procesul de analiză a situației de ocupare a tinerilor cu dizabilități din oraș și raion. În rezultat, din 2015 a devenit membru al grupului de autoreprezentare în cadrul FCPS. A fost evaluat din punct de vedere psihologic și în rezultat a fost elaborat un plan individual de asistență. Primește suport constant de la specialistul de suport în angajare din cadrul FCPS.
- Comunicarea cu alți tineri, activitățile realizate în comun, suportul oferit în cadrul programului de autoreprezentare (dezvoltare personală, informare, socializare, consiliere psihologică) au contribuit la creșterea încrederii de sine, imaginii pozitive asupra ceea ce poate face și luarea deciziilor în mod mai mult independent.
- Din octombrie 2017, a aplicat de sine stătător, direct la angajator. A fost selectat și a participat la un curs de stagiere pentru o lună de zile. La finalizarea acestuia a susținut un interviu și a fost selectat. A fost angajat oficial din noiembrie 2017 în calitate de vânzător produse alimentare, în baza unui contract individual de muncă, cu perioada de probă de o lună. În scurt timp, au apărut probleme la locul de muncă, din cauza programului obișnuit de lucru, neadaptat la necesitățile individuale ale bărbatului. Sarcinile din fișa post erau realizate cu dificultate, existau neînțelegeri între angajați vizavi de timpul de lucru, complexitatea sarcinilor realizate, neîndeplinirea lor, etc. Bărbatul s-a adresat către specialiștii FCPS, care îl asistau cu problema dată. După un dialog constructiv cu administrația, s-a depistat că nu se cunoaște situația reală a bărbatului, pentru că a fost ascuns faptul existenței dizabilității. Motivul ascunderii acesteia a fost temerea de a nu fi angajat. În rezultatul intervenției FCPS, programul de muncă a fost redus de la 8 ore la 6 ore, iar mama lăsată să își ajute ocazional fiul, la îndeplinirea sarcinilor de serviciu.
- În procesul de angajare a bărbatului, AOFM Criuleni nu a participat, deoarece acesta nu s-a adresat pentru a beneficia de servicii.

Concluzii:

- Acest caz se referă la acțiunea 3.6.8 *Informarea clienților agențiilor pentru ocuparea forței de muncă cu privire la cadrul legal și serviciile oferite*. Deși AOFM confirmă că informează populația raionului prin intermediul primăriilor și asistenților sociali comunitari, beneficiarii direcți ai PP, în special persoanele cu dizabilități, în cele mai dese cazuri, rămân în afara acestui proces.
- Măsurile întreprinse de FCPS au facilitat încadrarea în câmpul muncii a tânărului. AOFM Criuleni a colaborat într-o manieră mai puțin eficientă cu reprezentanții societății civile (FCPS) în perioada 2017 pentru a discuta despre situația incluziunii în câmpul muncii a persoanelor cu dizabilități, despre oportunitățile și provocările acestui proces, precum și perspectivele de dezvoltare a practicilor de angajare.

Studiu de caz

Profilul beneficiarului:

- Bărbat, 33 ani, locuiește în sat
- Dizabilitate intelectuală, grad accentuat
- Nu dispunea de experiențe legate de angajare, stătea acasă și fiind dezvoltat fizic, își ajuta familia.

Acțiunile întreprinse pentru a asigura dreptul la muncă:

- A fost identificat de specialiștii FCPS în procesul de analiză a situației de ocupare a tinerilor cu dizabilități din oraș și raion. A devenit membru al grupului de auto-reprezentare la FCPS din 2014. A fost evaluat din punct de vedere psihologic, de profesioniștii FCPS și i-a fost elaborat planul individual de asistență. După numeroase discuții, familia a acceptat să inițieze procedura de schimbare a certificatului de tip vechi în cel nou pentru a beneficia de servicii, care ar facilita incluziunea în câmpul muncii.
- Bărbatul a stat la evidența AOFM pe perioada de 9 luni. În această perioadă nu a fost identificat nici un loc de muncă compatibil cu necesitățile individuale, nu a parvenit nici propunerea de a fi implicat în lucrări publice. Bărbatul se prezenta la agenție, lunar, doar pentru a pune semnătura.
- În 2017 FCPS a identificat un potențial angajator și a negociat cu el angajarea pe perioada de probă a tânărului, în spargerea nucilor și alegerea miezului. La expirarea perioadei de probă de 3 luni, nu i-a fost prelungit contractul de muncă. Angajatorul nu a fost pregătit să angajeze persoana cu dizabilități în colectiv.

Concluzii:

- Acest caz se referă la acțiunea 3.6.1. *Acordarea serviciilor de intermediere a muncii, serviciilor de preconcediere, informare și consiliere profesională, organizarea târgurilor locurilor de muncă și 3.6.3 Antrenarea șomerilor în lucrări publice.*
- Serviciile prestate de către AOFM Criuleni pentru bărbat, în calitate de șomer, au fost mai mult formale. În perioada cât a avut statut de șomer, nu a beneficiat de servicii de informare și consiliere profesională, nu a fost implicat nici în lucrări publice, deși gradul de pregătire fizică și abilitățile i-ar fi permis acest lucru.
- Personalul angajat al AOFM nu a demonstrat suficiente competențe de a comunica cu persoana cu dizabilități, de a înțelege necesitățile acesteia pentru a identifica un loc de muncă, compatibil cu abilitățile ei.

Studiu de caz

Profilul beneficiarului:

- Femeie, 25 ani, locuiește în oraș
- Dizabilitate mintală, grad mediu de dizabilitate
- Nu dispunea de experiențe legate de angajare, dar a absolvit Școala profesională, la specialitatea cusător și Școala de Arte. Poate broda, coase lucrări manuale.

Acțiunile întreprinse pentru a asigura dreptul la muncă:

- A fost identificată de specialiștii FCPS în procesul de analiză a situației de ocupare a tinerilor cu dizabilități din oraș și raion. A devenit membră a grupului de auto-reprezentare la FCPS din 2016.
- Din partea specialiștilor FCPS, primește suport psihologic, în dezvoltarea deprinderilor de viață și suport în angajare. Participă la activitatea atelierului de cusut, dezvoltat de FCPS. Lucrările confecționate sunt vândute în cadrul expozițiilor, activităților publice, etc. Recent, a devenit consultant Avon și realizează produse cosmetice persoanelor interesate.
- Anterior, tânăra a stat la evidența AOFM Criuleni pentru perioada de 5 luni. A fost exclusă din serviciile agenției, deoarece nu s-a prezentat la termen pentru depunerea semnăturii.
- Peste o perioadă, la recomandarea FCPS și suportul oferit de specialistă în angajare din cadrul acesteia, tânăra a fost înregistrată repetat la AOFM, care i-a găsit un post vacant de muncă, pentru ajutor de educator, anunțat de o grădiniță. După vizita la angajator, tânăra a fost refuzată, deși posedă vocabular, dar nu se exprimă clar (cauza fiind dizabilitatea). Angajatorul a argumentat refuzul prin faptul că la moment funcția ajutorului de educator nu se reduce doar la spălat vase și deriticat. El ajută activ educatorul la activitățile din grupă și cele la aer liber. Iar felul în care se exprimă un adult pentru copiii de vârstă timpurie este esențial pentru preluarea unor comportamente corecte și dezvoltarea abilităților de bază.

Concluzii:

- Acest caz se referă la acțiunile 3.6.1 *Acordarea serviciilor de intermediere a muncii, serviciilor de preconcediere, informare și consiliere profesională, organizarea târgurilor locurilor de muncă*. AOFM nu s-a documentat asupra situației (cazului concret). Tinerei nu i-au fost oferite servicii de informare și consiliere profesională. Nu au fost propuneri de a participa la cursuri de formare profesională. Ea nu a fost referită pentru evaluarea dexterităților la Centrul pentru ghidare în carieră din Chișinău. Pentru ca în rezultat, să existe șanse de identificare a unui loc de muncă corespunzător așteptărilor și pregătirii individuale a acesteia.
- Personalul angajat al AOFM nu a demonstrat suficiente competențe de a comunica cu persoana cu dizabilități, de a înțelege necesitățile acesteia pentru a-i aminti despre necesitatea de a se prezenta la agenție pentru a depune semnătura, ținând cont de specificul condiției intelectuale (în primul caz) și identifica un loc de muncă, compatibil cu abilitățile ei (în cazul doi).
- Mediere între angajator și beneficiarul de servicii se face formal. Totul se reduce la depunerea semnăturii o dată pe lună.

Studiu de caz

Profilul beneficiarului:

- Tânăr 17 ani, locuiește în sat.
- Nu deține certificat de dizabilitate, deși până vârsta de 14 ani a fost încadrat în grad de dizabilitate, are deficiență de vedere și epilepsie.
- Nu dispunea de experiențe legate de angajare.

Acțiunile întreprinse pentru a asigura dreptul la muncă:

- A fost identificat de specialiștii FCPS în procesul de analiză a situației de ocupare a tinerilor cu dizabilități din oraș și raion. A devenit membru al grupului de auto-reprezentare la FCPS din 2017, după ce a finisat clasa a noua. A încercat să intre la un colegiu, dar nu a fost admis.
- La recomandarea FCPS și cu suportul specialistei în angajare, el a fost înregistrat la AOFM pentru a învăța meseria de bucătar, categoria a treia, oferită de "Insula Speranțelor", Chișinău. A parcurs acest curs și la revenirea în comunitate, AOFM a negociat cu un angajator primirea la lucru cu specialitatea obținută.
- În procesul de asistență a tânărului, FCPS a identificat un șir de probleme, cu care se întâlnea acesta. Instruirea și calificarea obținută la "Insula Speranțelor" nu corespundea gradului de calificare și nici cerințelor angajatorului. Din partea angajatorului, primea acuze că nu își îndeplinește atribuțiile și în scurt timp, pe lângă atribuții legate de bucătărie, tânărul făcea și alte lucrări (încărcare/descărcare produse, procurări). Contract individual de muncă nu a fost încheiat cu acest angajator, nici pentru perioada de probă și nici ulterior.

Concluzii:

- Cazul dat se referă la acțiunea 3.6.2 *Prestarea serviciilor de formare profesională a șomerilor și susținerea acestora la încadrarea în câmpul muncii după absolvire*. AOFM a formalizat rezultatul banilor investiți în instruire, dar nu a monitorizat situația tânărului pentru a-l susține în procesul de încadrare în câmpul muncii după absolvire și soluționa pozitiv situația creată.
- O reacție a AOFM la situația creată nu a fost percepută.
- Soluționarea acestui caz a fost realizat de coordonatorul responsabil de suportul în angajare din cadrul FCPS. Acesta s-a deplasat împreună cu tânărul la angajator, având un dialog, care a mediat conflictul. Conlucrarea pe marginea acestui caz între AOFM și FCPS nu a avut loc.